

καθ' ὅσον ἀπεμικρύνοντο κάμνοντες τὸ σημεῖον τοῦ σαρ-
ραυ· ὁ Ἰωσήφ ἐκεῖνος δὲ πρὸ τινων ἡμερῶν τότεν φαι-
θρὸς καὶ χαρίεις, τόσον ζωηρὸς καὶ ὠραίος, ἤδη ἦτο
γέρον, δύσμορφος καὶ ἀπεχθής· ἐκάστη ὥρα ἐλέγχου
συνειδήσεως ἀφαιρεῖ ἐνὸς ἔτους ὑπαρξίν, προσθέτει μίαν
ρυτίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ μίαν θάσανον εἰς τὴν καρ-
δίαν.

— Θάρρει Ἰωσήφ, εἶπεν ἡ ἐκδικητικὴ κεφαλὴ, θάρ-
ρει, προχωροῦμεν· ἀπόψε θὰ εἰμεθα εἰς τὴν Λερίαν·
αἱ τελευταῖαι λευγαὶ φαίνονται· πάντοτε μακρότεραι,
δὲν εἶναι οὕτως; Ὅλεις διὰ τὰς συντέμνω νὰ σοῦ
διηγηθῶ μίαν παλαιὰν ἱστορίαν;

Ὁ δολοφόνος δὲν εἶχε πλέον φωνὴν ὅπως ἀπαν-
τήσῃ. . . .

— Πρὶν τελειώσω τὴν ἱστορίαν μου, θὰ ρθάζωμεν
διδαξίως, διότι ἀναπνέω ἤδη τὸ ἄρωμα τῶν πορτοκα-
λῶν καὶ τῶν λεμονιῶν, αἱ ὁποῖαι περιζώνουν τὸ μέρος
τὸ ὁποῖον ποθῶ νὰ ἐπανιδῶ, ἐμπρός, θάρρει, περιπά-
τει καὶ ἀκούε μου.

Πρὸ τριάκοντα ἐτῶν εἶχα τὴν ἡλικίαν σου· καθὼς
ἐσὺ ἦμουν ὠραίος, εἶχα μακροὺς μέλανας θοστρύχους
καὶ ὀρθαλμοὺς πλήρεις πυρὸς· καθὼς ἐσὺ, εἶχα καρ-
δίαν διάπυρον, πνεῦμα ὀδῶ καὶ ιδέας ναυκίᾶς· καθὼς
ἐσὺ, ὅταν ἐπῆγαινες νὰ χορεύσῃς εἰς τὰ χωρία τὰ ὁποῖα
περιζώνουν τὸ ὄρος μαζυῦνθα καὶ ἐγὼ, καὶ πολλάκις τὰ
δμμάτια ὠραίας τινὸς κόρης προσεκολλήθησαν ἐπάνω μου
μέ γλυκεῖαν ἐρωτικὴν ἔκφρασιν· τότε δὲν ἦμουν λη-
στής, ἔζων ἐλεύθερος, ἀμέριμος, εὐδαίμων, καλλιε-
γὼν τὴν γῆν εἰς τὴν ὠραίαν αὐτὴν πεδιάδα τῆς Βα-
λεντίας. Τὴν ἡμέραν εἰραγζύμην, τὸ ἑσπέρας ἐξηπλο-
νώμην ἐπὶ τοῦ χόρτου καὶ ἐθαύμαζον τοὺς ἀστέρας,
διὰ τοὺς ὁποίους ἡ μητέρα μου μοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι
εἶναι ὀρθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ, ἡ κατεκλινόμενη παρὰ τὸν
ὄχθον τοῦ Γουαθαλιβιάρα, καὶ θεωρῶν τὸν ῥοῦν τοῦ
ὕδατος, παριδιδόμενη εἰς μακροὺς ῥεμβατμοὺς· τὴν κυ-
ριακὴν ἐχόρευον ὑπὸ τὰς πορτοκαλίνας, ἐπερίμενα τὸ
ἐρωτικὸν βλέμμα καμμιᾶς ὠραίας Βαλεντιανῆς, καὶ
ἐπίστευον πολλάκις, ὅτι εἰς ὅλην τὴν Ἰσπανίαν δὲν εἰ-
σάκετο ἄλλος ἄνθρωπος εὐτυχέστερος ἀπὸ ἐμέ. Μίαν
ἑσπέραν, ἦτο, τὸ ἐνθυμούμαι, ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Μαυ-
ρίλλου, ἐχόρευσα μέ μίαν κόρην, τῆς ὁποίας οἱ ὀρθαλ-
μοὶ ἦσαν γλυκύτεροι ἀπὸ ἐκείνους τῆς Παναγίας τῆς
Ἐκκλησίας μας· ἡ νέα αὕτῃ ὠνομάζετο Ἰωάννα. Τὴν
προσεχῇ κυριακὴν μέ κάμμιν ἄλλην δὲν ἐχόρευσα
παρὰ μόνον με αὐτήν, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου Μαυ-
ρίλλου τοῦ ἐπομένου ἔτους εἰμεθα νυμφευμένοι. Τί
ποτε δὲν ἔλλειψε πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εὐτυχίας μου.
Ἡ Ἰωάννα μοῦ ἐγέννησεν υἱόν, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ
ὁποίου ἐστήριξα τὸ ἦμισυ τῶν ἐλπίδων τῆς εὐδαιμο-
νίας μου, τὸ ἄλλο ἦμισυ ἐστήριζετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
τῆς μητρός του. Μετά τινα εἴη ἡναγκάσθην ν' ἀνα-
χωρήσω διὰ τὴν Μαδρίτην, ὅπου εἶχα πολλὰς ὑποθέ-
σεις νὰ τελειώσω ἀνεχώρητα λοιπὸν συστήσας τὸ
τέκνον μου εἰς τὴν μητέρα του καὶ τὴν μητέρα του εἰς
τὸν Θεόν. Ἀλλὰ, πρὶν νυμφεῦθαι τὴν Ἰωάνναν μου, αὕτῃ
ἡγαπᾶτο ἀπὸ ἑνα πλούσιον κτημαστὴν ἄρχημον καὶ
αἰσχρόν· αὐτὸς ἰδὼν ὅτι ἐπροτιμήθη, ὤμωσεν νὰ ἐκδικηθῇ,
καὶ ὅταν ὁ Ἰσπανὸς δμῶνῃ ὅτι θὰ ἐκδικηθῇ, Ἰωσήφ,

εὐκολώτερον εἶναι νὰ ἰδῇς τὸν ἥλιον ν' ἀνατείλῃ εἰς τὴν
Δύσιν, παρὰ τὸν Ἰσπανὸν νὰ λησμονήσῃ τὸν λόγον του.
Ὁ Ῥιχάρδος ἐκδικήθη· εἰς τὴν ἀπουσίαν μου, ἐφόνευσεν
τὴν σύζυγόν μου, καὶ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπέστρεπον
εἰς Λερίαν, συνήντησα τὴν κηδεῖαν τοῦ δυστυχικοῦ ὁμ-
ματος. Ὅσον διὰ τὸ τέκνον, ὁ Ῥιχάρδος, μετὰ τὸ
ἐγκλημὰ μου, τὸ παρέλαβε καὶ ἔφυγε. Καὶ ἡ ἰδική μου
ἐκδίκησις ὑπῆρξε τρομερὰ, Ἰωσήφ, ἀλλὰ δὲν θὰ σοῦ τὴν
διηγηθῶ, διότι μοῦ φαίνεται ὅτι ἰφθάζαμεν.

Ἦτο ἐντελὼς νύξ· ἅμα μετὰ τὰς τελευταίας λέξεις
τῆς κεφαλῆς, ὁ Ἰωσήφ ἐσταμάτησεν· εὐρίσκετο τότε ἐν
τῷ μέσῳ μικροῦ ἄλσους, εἰς τὸ ὁποῖον πορτοκαλεῖται,
ἐλαῖαι καὶ λεμονεῖαι διέδιδον περίεξ μεθυτικὰ ἀρώμα-
τα· ὁ φονεὺς εἶδεν ἐνώπιόν του μικρὸν γήλοπον φέροντα
ἀρχαῖον σταυρὸν μέλανα καὶ ἡμιθραυστον· ἡ σελήνη,
διαρχομένη διὰ τοῦ φυλλώματος, ἐφώτιζε διὰ μελαγχο-
λικῆς καὶ πανηγυρικῆς λάμπειας τὸ τελευταῖον ἐκεῖνο
ἄστυλον ἐπιγεῖου ἀγγέλου.

— Ἰωσήφ, εἶπεν ἡ ἀνελέημων φωνή, ἐκβαλέ με ἀπὸ
αὐτὸν τὸν σάκκον.

Ὁ φονεὺς ὑπήκουσε.

— Αὐτὸς ὁ τάφος, ἐξηκολούθησεν ἡ φωνή, εἶναι τῆς
Ἰωάννας μου. Πλησίον τῆς δυστυχικοῦς αὐτῆς περιστε-
ρὰς ὁ αἰτὸς ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ ν' ἀναπαύσῃ, καὶ ἰδοὺ
ἦλθε· σὲ εὐχαριστῶ, Ἰωσήφ, ἐξετίλειας τὴν τελευ-
ταῖαν μου θέλησιν. Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσαν ὅλα ἀκόμι·
σκάψε αὐτὴν γῆν, θέτε με μετὰ, καὶ τὸ καθῆκόν σου
θὰ πληρωθῇ ἐντελῶς. Εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς ζωῆς τὴν
ὁποῖαν μοὶ ἀφῆρεςας δὸς μοι τοῦλάχιστον θάνατον
ἡττοχὸν καὶ γλυκύν. Βγίνε λοιπόν· καλὰ! Τόρα, Ἰωάν-
να μου, θὰ συνενωθῶμεν. Ὡ! εἰμαι βέβαιος, ὅτι ἀπὸ
τὴν τελευταίαν μου ἀναπνοὴν τὰ κόκκαλά σου θὰ
σπαράξουν· θὰ κοιμηθῶμεν τέλος πάντων τὸν αὐτὸν
ὑπνον διὰ νὰ ἐξυπνήσωμεν τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἐμπρός
Ἰωσήφ, ἀκόμι μίαν χάριν· βάλε με εἰς οὐτὸν τὸν λάκ-
κον. . . . Λαμπρὰ, σὲ εὐχαριστῶ. . . . Τόρα σκύψε
ὀλίγον, διότι αἰσθάνομαι ὅτι ἡ φωνή μου σβύνεται. Τὴν
ἑσπέραν ἐκείνην σοῦ εἶπα ὅτι εἶχα νὰ σοῦ ὀμιλήσω·
τόρα θὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι ἤθελα νὰ σοῦ εἰπῶ τότε· σκύψε
ἀκόμι περισσότερον, ἀκόμι ὀλίγον, καλὰ εἶσαι τόρα,
ἄκουσε λοιπόν.

— Σὲ ἐπῆρα εἰς τὴν Καταλωνίαν ἀπὸ τὰς χεῖρας
τοῦ Ῥιχάρδου· εἶσαι υἱός μου! Πατροκτόνε! κατη-
ραμένος νὰ ἦται καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα σου καὶ ἀπὸ τὸν
Θεόν! . . .

Ὁ Ἰωσήφ κατέπετε βαρέως ἐντὸς τοῦ λάκκου, καὶ
ἡ φωνὴ ἐσιώπησε. Τότε ὁ Σιταῦς, ὅστις δὲν εἶχεν
ἐγκαταλείψει τὴν λείαν του, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ
πίσσης διὰ τοῦ ποδὸς τὸ στήθος τοῦ ληστοῦ, ἐξήγαγεν
ἀπὸ αὐτοῦ μικρὰν λάμπιν ἐρυθρόχρουν, τὴν ὁποῖαν
λοβῶν ἐγένετο ἄφαντος ὑπὸ τὴν γῆν.

Ἦτο αὕτη ἡ ψυχὴ τοῦ ἐπαράτου, τὴν ὁποῖαν ὁ δαί-
μων εἶχε διαμψιθετήσῃ πρὸς τὸν ἀγγέλου.